

Programma Agnietenconvent 2022-2023

Alle lezingen in de Agnietenkapel, Nieuwe Markt 100 in Gouda, 11.45- 13.15 uur

Confrontaties

Wat we voor onwaarschijnlijk of onmogelijk hielden, blijkt mogelijk, wordt realiteit. Ineens worden we geconfronteerd met de verf die van ons huis afbladdert. De verwaarlozing van de verzorgingsstaat, afnemend vertrouwen in de rechtsstaat, de pandemie, de oorlog in Oekraïne en het halfslachtige klimaatbeleid.

Ook in dit programma zien we confrontaties onder ogen: de confrontatie met de inzet van nepnieuws door overheden om de burgers mee te krijgen in oorlogsvoering. Wordt Europa van buitenaf bedreigd? Is er een parallel met de val van het Romeinse rijk zoals conservatieve critici vaak beweren om de dreiging van nieuwkomers te duiden? Onze welvaart is gebaseerd op onbetaalde rekeningen. Antisemitisme lijkt een niet uit te roeien fenomeen: hoe is dat mogelijk? En de toenemende woede, zoals we die op straat en in de sociale media zien, duidt op machteloosheid, maar is ook verbonden met ons rechtsgevoel.

Confrontaties leiden soms tot nieuwe ontwikkelingen. Zo ontwikkelt de EU zich nu tot een sterkere gemeenschap al heeft het met veel schulden af te rekenen waaronder het daadwerkelijk staan voor de oorspronkelijke waarden. Hoe kunnen we ook afrekenen met nepnieuws, met antisemitisme? En zijn er manieren te vinden om te gaan met machteloze woede?

30 oktober 2022

Pien van der Hoeven: 'Was het vroeger beter? Over bedrog in de nieuwsvoorziening'

Tegenwoordig bestaat er grote onzekerheid onder het publiek over het nieuws: wat moeten we bijvoorbeeld geloven van wat we horen en zien van de oorlog in Oekraïne? Die onzekerheid wordt stevast gekoppeld aan het bestaan van social media. Maar was de nieuwsvoorziening voor de komst

van social media wel zo betrouwbaar? In deze lezing zoeken we het antwoord op die vraag in de berichtgeving over de Amerikaanse oorlogen in Vietnam en de Golf.

Pien van der Hoeven is historicus en mediaspecialist. Zij promoveerde aan de Universiteit Leiden op *'Het succes van een kwaliteitskrant', de ontstaansgeschiedenis van NRC Handelsblad* (2012). Ze was verbonden aan de afdeling journalistiek van de Rijksuniversiteit Groningen en doceerde ook aan andere universiteiten.

20 november 2022

Wiep van Bunge: 'De eeuwige val van Rome: morele paniek in tijden van crisis'

Ten tijde van de Syrische vluchtelingen crisis haalde Mark Rutte de Financial Times met de waarschuwing dat Europa voorzichtig moest zijn: ook Rome was ten onder gegaan toen het zijn grenzen verwaarloosde. Vooral conservatieve critici mogen graag op de val van Rome wijzen om de dreiging te duiden die van nieuwkomers kan uitgaan. Onder historici woedt al decennia een debat over de vraag of Rome inderdaad gevallen is. Of was sprake van een geleidelijke transformatie? En waarom zouden we de toekomst van Europa überhaupt moeten vergelijken met het lot van het Romeinse Rijk?

Wiep van Bunge is hoogleraar geschiedenis van de filosofie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en lid van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen.

5 februari 2023

Harrie Salman: 'Gestolen welvaart'

Onze welvaart is gebaseerd op onbetaalde rekeningen: we betalen te weinig voor wat we kopen, we plunderen de aarde en de overheid maakt schulden. Harrie Salman pleit voor een Europa dat een eigen weg gaat tussen 'het-ieder-voor-zich'-individualisme van Amerika en het collectivisme van China.

Harrie Salman is cultuurfilosoof met aandacht voor de antroposofie. Hij was o.a. docent aan de Universiteit van Praag en de Hogeschool Leiden. Hij publiceerde onlangs het boek 'Gestolen Welvaart'.

12 maart 2023 in samenwerking met de Stichting Gouds Metaheerhuis

Bert Wallet: 'Hoe nieuw is het 'nieuwe antisemitisme'? Geschiedenis en actualiteit van een omstreden term'

Antisemitisme is een antiliberaal ideologie. Joden als abstractie fungeren erin voor alles wat negatief is. Anti-Joodse stereotypen sluimeren als silent sleepers. Er kunnen beelden en stereotypen bijkomen, maar ze verdwijnen zelden. Ze sluimeren totdat er zich iets voordoet waarbij een beeld uit het repertoire wordt gehaald en als verklaring gelanceerd. Dat is nu ook het geval bij complottheorieën als QAnon.

Bert Wallet is hoogleraar Joodse studies aan de Universiteit van Amsterdam. Zijn leerstoel omvat met name de Vroegmoderne en de Moderne Joodse geschiedenis.

16 april 2023

Nico Koning: 'De waarde van woede. Over opstandigheid en rechtvaardigheid'

Waarom worden we woedender en wat zit er achter hun/onze woede en pijn?

Wat is er veranderd in ons gedrag, in onze omgangsvormen, in het politieke krachtenveld? Hoe staan we daar zelf in?

Woede is meer en meer verbonden met rechtsgevoel. Daarnaast zijn er kwalijke manieren waarop woede wordt afgereageerd. Woede en machteloosheid zijn in combinatie bijna altijd heilloos. Het is dan zaak om betere manieren te vinden om met machteloosheid om te gaan. Daarvoor kunnen we inzichten uit oude tradities benutten.

Nico Koning is andragoloog. Hij doceerde filosofie en ethiek aan de Hogeschool van Amsterdam. Met Hans Achterhuis publiceerde hij 'De Kunst van het vreedzaam vechten' en meer recent publiceerde hij 'De waarde van woede'.

Nadere informatie ontvangt u t.z.t. op de website en via email voor degenen van wie het emailadres bij ons bekend is.

Alle lezingen in de Agnietenkapel, Nieuwe Markt 100 in Gouda, 11.45- 13.15 uur

Toegang: € 7,50